č. j. 6 A 68/2000 - 53

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce: S. J. m., občanské sdružení,** zastoupeného JUDr. Petrem Kužvartem, advokátem, se sídlem Praha 4, Za Zelenou liškou 967/B, proti **žalovanému: Státní úřad pro jadernou bezpečnost,** se sídlem Praha 1, Senovážné náměstí 9, zastoupenému JUDr. Pavlem Blažkem, Ph.D., advokátem, se sídlem Brno, Poštovská 8d, za účasti: Č., a. s., v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 7. 2000, č. j. 10363/2.1/00,

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobou podanou k Vrchnímu soudu v Praze dne 1. 8. 2000 se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost ze dne 17. 7. 2000, č. j. 10363/2.1/00, kterým žalovaný zamítl rozklad podaný žalobcem proti rozhodnutí Státního úřadu pro jadernou bezpečnost ze dne 5. 8. 1997, č. j. 4715/4.0/97/Prz. Citovaným rozhodnutím žalovaný jako správní úřad příslušný podle § 3 odst. 2 písm. f) zákona č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový

zákon) a o změně některých zákonů (dále jen „atomový zákon“), stanovil žadateli Č., a. s., Jaderná elektrárna T., zónu havarijního plánování, a to: 1. hranici vnější části zóny havarijního plánování a 2. hranici vnitřní části zóny havarijního plánování.

Žalobce namítá, že mu bylo upřeno právo být účastníkem provedeného řízení, ač prokazatelně splnil veškeré požadavky předepsané § 70 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, a měl tak být účastníkem i tohoto řízení, protože Státní úřad pro jadernou bezpečnost (dále též "Úřad") řádně dopisem ze dne 23. 9. 1996 požádal o informování o zahajovaných řízeních; o zahájení předmětného řízení však Úřadem informován nebyl. O provedení správního řízení a vydání napadeného rozhodnutí ze dne 5. 8. 1997, č. j. 4715/4.0/97/Prz., kterým je podstatně redukován územní rozsah pásma vnějšího havarijního plánování Jaderné elektrárny T., se žalobce dozvěděl z hromadných sdělovacích prostředků. Podáním ze dne 25. 8. 1997 se žalobce přihlásil do řízení a zároveň podal rozklad proti tomuto rozhodnutí. Žalovaný reagoval dopisem ze dne 8. 9. 1997, který byl žalobci doručen dne 12. 9. 1997, jímž zpochybňuje žalobcův nárok na účastenství ve správním řízení, které předcházelo vydání rozhodnutí žalovaného, a polemizuje s věcnou argumentací žalobce. Ačkoliv tento dopis postrádal zákonné náležitosti rozhodnutí podle správního řádu, byl prokazatelnou reakcí žalovaného na žalobcovo podání ve věci rozkladu, a proto je žalobce považoval za rozhodnutí sice vadné po formální a obsahové stránce a podepsané nikoli vedoucím ústředního orgánu, ale jeho náměstkem, nicméně šlo o rozhodnutí. Proto žalobce podal v zákonné lhůtě žalobu ze dne 12. 11. 1997, která byla vedena u Vrchního soudu v Praze pod sp. zn. 5 A 117/97. Žalovaný však, aniž by se o tom žalobce v rozhodné době dozvěděl, vedl dále rozkladové řízení a vydal dne 26. 11. 1997 rozhodnutí o rozkladu č. j. 8332/2.1/Pa/97, kterým byl vyřízen žalobcův rozklad ze dne 25. 8. 1997. Proti tomuto rozhodnutí, jež bylo žalobci doručeno dne 8. 12. 1997, podal žalobce v zákonné lhůtě novou žalobu k Vrchnímu soudu v Praze, který rozhodl rozsudkem ze dne 17. 12. 1999, sp. zn. 3 A 4/98, tak, že rozhodnutí ze dne 26. 11. 1997 zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaný po provedeném řízení vydal rozhodnutí ze dne 17. 7. 2000, č. j. 10363/2.1/00, kterým rozklad žalobce jako nepřípustný zamítl.

Žalobce dále uvádí, že důvody jeho účastenství jsou dány, protože zájmy chráněné podle zákona č. 114/1992 Sb. mohou být rozhodováním ve správním řízení dotčeny a veškeré podmínky účastenství ve smyslu ustanovení § 70 citovaného zákona jsou splněny. Podle žalobce formulace § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny nepochybně určuje, že toto ustanovení je zvláštním ve vztahu k ustanovením určujícím okruh účastníků řízení v případech jednotlivých správních řízení, tedy i v řízení podle atomového zákona. Dle žalobce jde o hrubé zkrácení na jeho procesních právech, jež zakládá jeho aktivní legitimaci pro podání žaloby ke správnímu soudu. Vrchní soud v právní věci vedené pod sp. zn. 3 A 4/98 dle mínění žalobce zjevně uznal aktivní legitimaci žalobce a s tím spojené jeho účastenství ve správním řízení vedeném před žalovaným, a proto žalobce vychází z právního názoru, že byl po právu účastníkem řízení, byť mu v prvním stupni bylo toto účastenství postupem správního úřadu – žalovaného upřeno.

V další části žaloby žalobce namítl, že napadené rozhodnutí je rozhodnutím samostatným a nelze je považovat za pouhý podklad dalšího finálního rozhodování a nejde ani o rozhodnutí závisející výlučně na posouzení technického stavu věci. V závěru žaloby pak žalobce poukázal na vady rozhodnutí správních orgánů obou stupňů.

Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě nesouhlasí s žalobcovým výkladem účastenství v řízení podle atomového zákona a k věci uvádí, že ustanovení § 14 odst. 1 tohoto

zákona stanoví speciální úpravu ve vztahu k vymezení účastníků správního řízení. Pro určení okruhu účastníků je tedy vyloučeno použití správního řádu i jeho § 14 odst. 2, který odkazuje na zvláštní právní předpisy (mimo jiné i na zákon o ochraně přírody a krajiny, podle jehož § 70 by měl žalobce právo být účastníkem ve správním řízení). Dle názoru žalovaného je tedy účastenství žalobce v daném řízení vyloučeno. Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 A 4/1998, na které žalobce poukazuje, neuznalo podle žalovaného ani nepřímo účastenství žalobce v řízení podle atomového zákona. V uvedené věci sice Vrchní soud v Praze vyhověl žalobcovu návrhu a předmětné rozhodnutí zrušil, avšak pro procesní pochybení ve správním řízení; otázkou účastenství žalobce v řízení podle atomového zákona se soud v uvedeném rozhodnutí vůbec nezabýval. V další části svého vyjádření žalovaný projevil nesouhlas se zbývajícími žalobními námitkami. Z těchto důvodů žalovaný navrhuje, aby soud žalobcův návrh zamítl v celém rozsahu a přiznal žalovanému náhradu nákladů řízení.

Z obsahu správního spisu se zjišťuje, že Státní úřad pro jadernou bezpečnost jako orgán příslušný podle ustanovení § 3 odst. 2 písm. f) atomového zákona rozhodnutím ze dne 5. 8. 1997, č. j. 4715/4.0/97/Prz., stanovil zónu havarijního plánování, a to: 1. hranici vnější části zóny havarijního plánování, která je vyznačena modře na mapě 1:50000, jež je přílohou rozhodnutí, 2. hranici vnitřní části zóny havarijního plánování, která je vyznačena černě na mapě 1:50000, jež je přílohou rozhodnutí. Jedná se ad 1/ o opatření k vyrozumění orgánů a organizací a k varování obyvatelstva a o opatření k ukrytí, jódové profylaxi a regulaci pohybu osob v rozsahu území daném plochou kruhu o poloměru 13 km se středem daném kontejnmentem 1. bloku Jaderné elektrárny T. a územím obcí, které se nacházejí na hranici uvedeného kruhu. Ad 2/ se jedná o opatření k přípravě a provedení evakuace obyvatelstva v rozsahu území daném plochou kruhu o poloměru 5 km se středem daném kontejnmentem 1. bloku Jaderné elektrárny T. a územím obcí, které se nacházejí na hranici uvedeného kruhu. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce rozklad ze dne 25. 8. 1997, který byl žalovaným zamítnut. Proto žalobce podal v zákonné lhůtě žalobu ze dne 12. 11. 1997 k Vrchnímu soudu v Praze, která byla vedena pod sp. zn. 5 A 117/97. Žalovaný vydal dne 26. 11. 1997 rozhodnutí o rozkladu č. j. 8332/2.1/Pa/97, kterým byl vyřízen žalobcův rozklad ze dne 25. 8. 1997. Proti tomuto rozhodnutí, jež bylo žalobci doručeno dne 8. 12. 1997, podal žalobce v zákonné lhůtě novou žalobu k Vrchnímu soudu v Praze, který rozhodl rozsudkem ze dne 17. 12. 1999, sp. zn. 3 A 4/98, tak, že rozhodnutí předsedy Státního úřadu pro jadernou bezpečnost ze dne 26. 11. 1997, č. j. 8332/2.1/Pa/97, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Rozhodnutí o zamítnutí rozkladu bylo soudem zrušeno pro nesoulad se zákonem spočívající v tom, že rozhodnutí žalovaného se odmítá zabývat meritem věci s poukazem na formálně právní překážky, které však jsou procesně odstranitelné, a věcně tak zamítá rozklad žalobce pouze z formálně právního důvodu. Soud se ve svém rozhodnutí nezabýval věcí, ani otázkou účastenství.

Poté bylo předsedkyní Státního úřadu pro jadernou bezpečnost vydáno rozhodnutí ze dne 17. 7. 2000, č. j. 10363/2.1/00, kterým byl rozklad proti rozhodnutí Státního úřadu pro jadernou bezpečnost ze dne 5.8.1997, č. j. 4715/4.0/97 Prz., o stanovení zóny havarijního plánování, jako nepřípustný zamítnut.

Žalovaný především vyšel z toho, že stanovením zóny havarijního plánování žádné zájmy ochrany přírody a krajiny dotčeny nebyly a jako další okolnost vylučující použití zákona č. 114/1992 Sb. uvedl skutečnost, že uvedený zákon se v § 90 odst. 4 vymezuje jako zvláštní zákon ve vztahu k určitým předpisům, přičemž zákon č. 18/1997 Sb. zde uveden není resp. není zde odkaz na právní normy, které tomuto zákonu předcházely. Žalovaný pak uzavřel, že žalobce z uvedených důvodů nebyl a není účastníkem správního řízení, kterým

se stanoví zóna havarijního plánování JETE a tudíž jeho podání označené jako rozklad je nutno považovat za nepřípustné.

V daném případě jde o věc, která na Nejvyšší správní soud přešla podle § 132 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), z Vrchního soudu v Praze. Nejvyšší správní soud ve věcech neskončených vrchními soudy dokončí řízení zahájená před těmito soudy jako soud prvního stupně. Podle § 130 s. ř. s. se neskončená řízení podle části páté o. s. ř. účinného přede dnem účinnosti tohoto zákona dokončí podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s.

Žaloba není důvodná.

Rozhodnutím Úřadu ze dne 5. 8. 1997 byla k žádosti podniku Č., a. s. – E. stanovena podle § 3 odst. 2 písm. f atomového zákona zóna havarijního plánování. Podle § 2 písm. m) uvedeného zákona je havarijním plánem soubor plánovaných opatření k likvidaci radiační nehody nebo radiační havárie a k omezení jejich následků Radiační havárií je radiační nehoda, která vyžaduje opatření na ochranu obyvatelstva a životního prostředí.

Podle § 2 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. se ochranou přírody a krajiny podle tohoto zákona rozumí dále vymezená péče státu a fyzických i právnických osob o volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a jejich společenstva, o nerosty, horniny, paleontologické nálezy a geologické celky, péče o ekologické systémy a krajinné celky, jako i péče o vzhled a přístupnost krajiny.

Podle § 70 odst. 1 uvedeného zákona ochrana přírody podle tohoto zákona se uskutečňuje za přímé účasti občanů, prostřednictvím jejich občanských sdružení a dobrovolných sborů či aktivů při orgánech ochrany přírody. Místně příslušná organizační jednotka občanského sdružení, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny (dále jen „občanské sdružení“), je oprávněna, pokud má právní subjektivitu, požadovat u příslušných orgánů státní správy, aby byla především informována o všech zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízení při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona (§ 70 odst. 2 zákona). Občanské sdružení je oprávněno za podmínek a v případech podle odstavce 2 účastnit se správního řízení, pokud oznámí svou účast písemně do osmi dnů od zahájení řízení orgánu státní správy, který řízení zahájil; v tomto případě má postavení účastníka řízení (§ 70 odst. 3 zákona).

Žalobce je občanským sdružením podle § 70 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., v daném případě jde proto především o posouzení, zda ve správním řízení o stanovení zóny havarijního plánování měl mít postavení účastníka řízení ve smyslu § 70 odst. 3 uvedeného zákona.

Podle § 47 atomového zákona se v řízení podle tohoto zákona postupuje podle obecných právních předpisů, pokud tento zákon nestanoví jinak. Atomový zákon omezuje okruh účastníků pouze v případech, kdy Úřad vydává povolení k jednotlivým činnostem podle § 9 atomového zákona. V těchto případech je jediným účastníkem řízení pouze žadatel (§ 14 odst. 1 atomového zákon). O takovýto případ, kdy by žalobce nemohl být účastníkem řízení, však v této věci nejde, protože stanovení zóny havarijního plánování není uvedeno mezi taxativně vyjmenovanými činnostmi podle § 9 odst. 1 atomového zákona.

Havarijní plán má stanovit opatření k likvidaci radiační nehody nebo radiační havárie, jde o opatření na ochranu obyvatelstva a životního prostředí (podrobnosti nyní stanoví

vyhláška č. 25/2000 Sb., vydaná Úřadem ve smyslu § 47 odst. 7 atomového zákona). Žalobce by tedy mohl být účastníkem správního řízení o stanovení zóny havarijního plánování tehdy, pokud by tento havarijní plán obsahoval opatření na ochranu životního prostředí. V daném případě však při stanovení zóny havarijního plánování byla přijata pouze opatření na ochranu obyvatelstva, podle názoru soudu nelze přitom vyloučit, aby byla zvlášť přijata opatření na ochranu obyvatelstva a zvlášť opatření na ochranu životního prostředí. Z toho pak plyne, že žalobce neměl mít postavení účastníka v uvedeném správním řízení. Žalovaný proto nepochybil, když jeho rozklad proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně jako nepřípustný podle § 60 správního řádu zamítl.

Protože soud neshledal důvody, které by svědčily o nezákonnosti postupu žalovaného ve smyslu žalobcových námitek, a ani, že by rozhodnutí trpělo vadami, které by vyvolaly jeho nicotnost, rozhodl o zamítnutí žaloby ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s. S ohledem na souhlas žalovaného s rozhodnutím o věci bez jednání a s přihlédnutím k nevyjádření nesouhlasu žalobce s takovým projednáním, soud rozhodl o věci samé bez jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl proti žalobci právo na náhradu nákladů řízení ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože však povinnost správního úřadu jím vydané rozhodnutí hájit na soudě proti správní žalobě představuje samozřejmou povinnost plynoucí z běžné správní agendy, k níž je úřad personálně i finančně ze státního rozpočtu vybavován, nelze proto spravedlivě žádat na žalobci, aby hradil náklady vzniklé tím, že správní úřad udělil k zastupování plnou moc advokátovi. Bylo proto rozhodnuto, že se žalovanému nepřiznává náhrada nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. března 2004

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu